

Η κρίση αγγίζει (και) τον υπουργό...

Δεν αντιλήφθηκε έγκαιρα τις συνέπειες από το «γύρισμα» των αγορών - Δεν έχει σχέδιο για την αντιμετώπιση της νέας κατάστασης

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

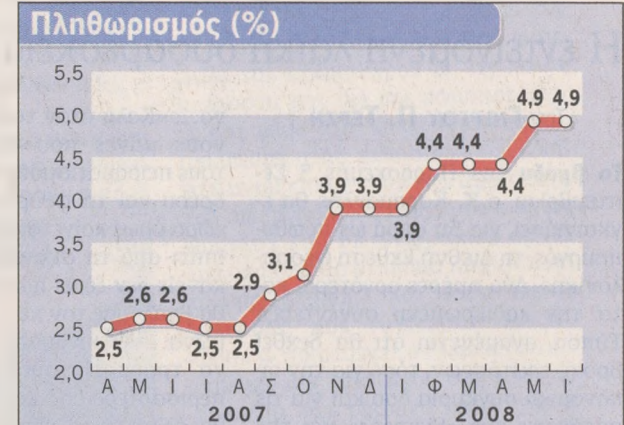
Αυτές τις ημέρες ο υπουργός Οικονομίας Γ. Αλογοσκούφης πρέπει να αισθάνεται πολύ μόνος. Κανένας δεν είναι πρόθυμος να τον συντροφεύσει στη διαχείριση των επιπτώσεων από τη μεγαλύτερη -ίσως- μεταπολεμική κρίση της παγκόσμιας οικονομίας.

Δεν είναι μια πρωτόγνωρη κατάσταση για τον κ. Αλογοσκούφη. Ετσι ήταν πάντα από το 2004, με εξαίρεση, ίσως, κάποιες ημέρες της προεκλογικής περιόδου του 2007. Τότε, κι ενώ τα αποκαϊδία στην Πελοπόννησο κάπνιζαν ακόμη, οι νεαροί συνεργάτες του κ. Αλογοσκούφη έστησαν σε ένα βράδυ έναν μηχανισμό κορήγησης αποζημιώσεων στους πυρόπληκτους, που παρέκαμπτε το δυσκίνητο γραφειοκρατικό σύστημα πληρωμών του Δημοσίου και μοίραζε τριχίλιαρα και δεκαχίλιαρα. Μπορεί ο μηχανισμός αυτός να μην ήταν πρότυπο προσεκτικής διαχείρισης του δημόσιου χρήματος, αλλά επέτρεψε στους υποψήφιους βουλευτές της Ν.Δ. να υποστηρίζουν στα τηλεοπτικά παράθυρα και τα καφενεία κάτι του τύπου «μπορεί να σας αφήσαμε κι εμείς να καείτε όπως το ΠΙΑΣΟΚ στο παρελθόν, αλλά τουλάχιστον σας δώσαμε αμέσως αλοιφή για τα εγκαύματα». Εκείνες τις λίγες εβδομάδες, οι σχέσεις του κ. Αλογοσκούφη με τα στελέχη της παράταξης του και τους συναδέλφους του έφτασαν στα όρια του ερωτικού παροξυσμού. Στη συνέχεια όμως, κάτι η δημοσιονομική κατάσταση, κάτι η στελέχωση του οικονομικού επιτελείου, η αύξηση του ΦΠΑ που έπρεπε να γίνει αλλά δεν έγινε, το φιάσκο της υπόθεσης ΟΤΕ - MIG και τέλος η κρίση επανέφεραν τις σχέσεις αυτές στην προτεραια κατάσταση των αρκτικών θερμοκρασιών.

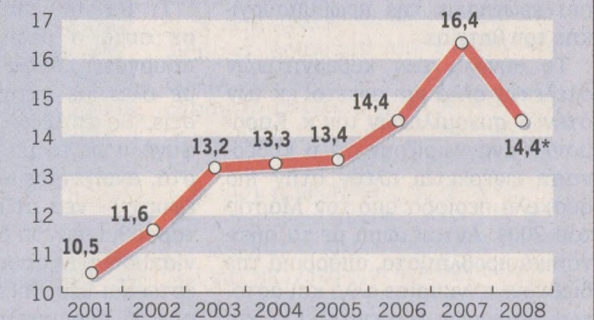
Η οικονομική πολιτική έπαψε να θεωρείται το ισχυρό χαρτί της κυβέρνησης και οι επικρίσεις για τον κ. Αλογοσκούφη πληθαίνουν. Του καταλογίζουν:

«Δεν τα παρατάω στα δύσκολα», λέει ο κ. Γ. Αλογοσκούφης και τονίζει ότι θα παραμείνει στο υπουργείο Οικονομίας έως ότου ολοκληρώσει όσα έχει σχεδιάσει και τα οποία, όπως σημειώνει, έχουν ορίζοντα 4ετίας.

Ελλειμμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, % ΑΕΠ

*Πρόβλεψη

Προσωρινά έσοδα Ιουνίου 2008

	2008	2007	ΜΕΤ. %
ΔΟΥ	2.777	2.702	2,8%
Τελωνείων	1.159	979	18,4%
ΔΟΥ & Τελωνείων	3.936	3.681	6,9%
Υπολογ. συμψηφισμού	437	387	12,9%
Σύνολο Ιουνίου	4.373	4.068	7,5%
Σύνολο πενταμήνου	20.433	19.402	5,3%
Σύνολο εξαμήνου	24.806	23.470	5,7%
Σύνολο ΦΠΑ ΔΟΥ	840	802	4,7%

(ποσά σε εκατ. ευρώ)

1. Διεθνής κρίση

Αδυναμία να αντιληφθεί εγκαίρως τις συνέπειες της διεθνούς κρίσης στην οικονομία. Είναι γεγονός ότι από την εποχή που ο κ. Αλογοσκούφης δήλωσε ότι «η ελληνική οικονομία είναι θωρακισμένη», έως την αναγνώριση πως η κατάσταση είναι δύσκολη και θα έχει συνέπειες, δεν πέρασαν ούτε έξι μήνες. Επίσης, μεσολάβησαν μόλις 70 ημέρες από τον Απρίλιο, όταν διαβεβαίωνε ότι «οι επιπτώσεις θα είναι ασήμαντες στον προϋπολογισμό, και οι στόχοι μας δεν αλλάζουν», έως τον Ιούνιο που δήλωσε στη Βουλή ότι δεν μπορεί να δεσμευθεί για την τελική πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Καλλιέργησε κλίμα εφησυχασμού, με αποτέλεσμα σοκ στη συνέχεια για την κοινή γνώμη να είναι ξαφνικό και ισχυρότερο. Η αναθεώρηση της εκτίμησης για τον ρυθμό ανάπτυξης από το 4% στο 3,6% και του πληθωρισμού από το 2,9% στο 3,5% ήταν πολύ συντηρητικές, με αποτέλεσμα να αναγνωρίζεται πλέον ότι θα υποχρεωθεί εκ νέου να τις αναθεωρήσει. Από την πλευρά του, ο υπουργός Οικονομίας απαντά ότι όλες οι προβλέψεις και οι εκτιμήσεις για την ελληνική οικονομία βασίστηκαν στις συνεχώς μεταβαλλόμενες επί τα χείρω εκτιμήσεις των διεθνών οργανισμών για τις διεθνείς εξελίξεις και κυρίως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

2. Ελλειψη σχεδίου

Ελλειψη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κρίσης. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένο σχέδιο η κοπή και μόνο κάποιων επιδομάτων μέσω του Ταμείου για την αντιμετώπιση της Φτώχειας. Αυτό έτσι κι αλλιώς θα δίνονταν, λένε, αφού η ίδρυση του ταμείου είχε ανακοινωθεί από το 2006, πολύ πριν ξεσπάσει η κρίση, και τα κονδύλια για τη χρηματοδότησή του είχαν εγγραφεί στον φετινό προϋπολογισμό από τον περασμένο Σεπτέμβριο, όταν ακόμη κανείς δεν είχε αντιληφθεί την καταιγίδα που έρχεται. Το μόνο που αλλάζει είναι ο στόχος. Ενώ στην αρχή ο στόχος ήταν με τα χρήματα του Ταμείου να γίνουν οι φτωχοί λιγότερο φτωχοί, τώρα επιχειρείται να μη γίνουν οι φτωχοί περισσότερο φτωχοί. Ωστόσο, η άνοδος των τιμών του πετρελαίου και των τροφίμων δεν θα είναι ένα παροδικό φαινόμενο και δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί φυσικά με επιδοματικές πολιτικές. Κι ενώ ο υπουργός Οικονομίας διαπιστώνει την ύπαρξη καρτέλ που τροφοδοτούν διαχρονικά τον πληθωρισμό, αντί να τεθεί επικεφαλής πρωτοβουλιών για την περαιτέρω απελευθέρωση των αγορών και την ενίσχυση του ανταγωνισμού, αφήνει το υπουργείο Ανάπτυξης να αντιμετωπίσει την άνοδο των τιμών με παρωχημένες και αναποτελεσματικές αγορανομικές παρεμβάσεις.

Υπενθυμίζουν, μάλιστα, ότι ενώ θα μπορούσε να αξιοποιηθεί την απεργία των φορτηγών (που δεν είχε ούτε κοινωνική ούτε πολιτική στήριξη) για να ανοίξει το θέμα των κλειστών επαγγελμάτων, προτίμησε να περιμένει τις ευρωπαϊκές αποφάσεις για το ζήτημα που θα έρθουν κάποια στιγμή στο μέλλον, φοβούμενος το πολιτικό κόστος. Την ίδια ατομία είχε επιδείξει και όταν υποχρεώθηκε να αυξήσει τον ΦΠΑ υπό την πίεση της Κομισιόν, το 2005. Τότε υπήρξαν εισηγήσεις για αύξηση μεγαλύτερη της μιας μονάδας, ώστε με το ίδιο πολιτικό κόστος να έχει μεγαλύτερο δημοσιονομικό όφελος. Δεν το αποφάσισε, εκτιμώντας ότι η αύξηση μιας μονάδας είναι αρκετή. Αποδείχθηκε ότι η εκτίμηση δεν ήταν ορθή, με αποτέλεσμα πριν από τις εκλογές του 2007 να αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο μέχρι τη στιγμή που το απέκλεισε οριστικά ο ίδιος ο πρωθυπουργός.

3. Απουσία πρωτοβουλιών

Οτι παρακολουθεί τη διεθνή κρίση να εξαντλεί ταχύτατα τα αναπτυξιακά αποθέματα της ελληνικής οικονομίας, χωρίς να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της επιχειρηματι-

κότητας, την απελευθέρωση των αγορών, τη στήριξη της καινοτομίας. Η οικονομία συνεχίζει να πορεύεται με τις παλιές συνταγές της προ ΟΝΕ και προ παγκοσμιοποίησης εποχής.

4. Φιλόδοξος προϋπολογισμός

Οτι κατάρτισε έναν προϋπολογισμό, ο οποίος βασίστηκε σε υπεραισιόδοξες εκτιμήσεις και υπερφιλόδοξους στόχους και είχε ελάχιστες πιθανότητες να εκτελεστεί χωρίς δραστηρικά μέτρα. Μπορεί ο κ. Αλογοσκούφης να γκρινιάζει για τις πιστώσεις που διεκδικούν οι συνάδελφοί του, αλλά το μεγάλο και αποκλειστικά δικό του πρόβλημα είναι τα έσοδα. Στο 5μηνιο, τα έσοδα αυξάνονταν με ρυθμό μόλις 3,5%, έναντι ετήσιου στόχου 13% και η υστέρηση υπερβαίνει το 1,5 δισ. ευρώ. Αυτός έθεσε το στόχο για την αύξηση των εσόδων και οι δικοί του υπηρεσίες πρέπει να τον επιτύχουν. Υπενθυμίζουν, μάλιστα, ότι μετά και την αντικατάσταση του Σπ. Κλαδά από την ΥπεΕΕ, τις υπηρεσίες αυτές τις «τρέχουν» πρόσωπα της δικής του αποκλειστικά επιλογής. «Μείωσε τους φορολογικούς συντελεστές ακο-

λουθώντας το δόγμα των Reaganomics, ότι όσο μειώνεις τους φόρους τόσο λιγότερα κίνητρα έχει κάποιος να φοροδιαφύγει. Ξέχασε όμως πως το δόγμα αυτό προβλέπει ένα αποτελεσματικό ελεγκτικό σύστημα και αυστηρότατες ποινές στους φοροφυγάδες. Εδώ, ο φοροεισπρακτικός μηχανισμός όχι μόνο δεν ενισχύθηκε, αλλά αδρανοποιήθηκε κιόλας, εξαιτίας της κόντρας του με τον Κλαδά», λένε καταγράφοντας και μια τάση τακτοποίησης εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων κάποιων μέσω ενημέρωσης.

5. Κρυμμένα ελλείμματα

Την αποκάλυψη ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείμματα κρυμμένα κάτω από το χαλί. Η οικονομική πολιτική της πρώτης τετραετίας εγκλωβίστηκε στη δημοσιονομική απογραφή και τις συνέπειές της. Η ελληνική οικονομία τέθηκε σε καθεστώς επιτήρησης, η ένταξη της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση αμφισβητήθηκε και όλα αυτά για να έρθει στο τέλος η Eurostat και να βά-

κριβώς στα ίδια σημεία που τους τοποθετούσε και στο παρελθόν. Δηλαδή στις εθνικολογιστικές προσαρμογές και την περίφημη «άσπρη τρύπα», το πλεόνασμα των οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα, που αυξάνονται ή μειώνονται κάθε χρόνο με έναν ανεξήγητο αλλά εξαιρετικά βολικό τρόπο για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων. Η απογραφή έπρεπε να γίνει, ήταν άλλωστε προεκλογική δέσμευση της

Νέας Δημοκρατίας. Αλλά, αφενός μεν, έπρεπε να γίνει με τρόπο που δεν θα προκαλούσε τις κοινοτικές υπηρεσίες, αφετέρου δε, θα έπρεπε να οδηγήσει σε μέτρα πραγματικής δημοσιονομικής εξυγίανσης. Εάν είχε γίνει τα προηγούμενα χρόνια εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών, θα υπήρχε μεγαλύτερη ευελιξία

στην αντιμετώπιση της κρίσης. Τώρα, με το έλλειμμα του 2007 να έχει ξεπεράσει και πάλι το 3% και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να μας έχει στο στόχαστρο, τα περιθώρια έχουν συρρικνωθεί. Τελικώς, η περίφημη ήπια δημοσιονομική προσαρμογή δεν ήταν ούτε ήπια ούτε, πολύ περισσότερο, προσαρμογή.

6. ΟΤΕ και MIG

Την παρ' ολίγον απώλεια του ελέγχου του ΟΤΕ από τη MIG. Όταν απέτυχε να βρει στρατηγικό επενδυτή, ο υπουργός Οικονομίας εκτίμησε πως θα μπορούσε να εφαρμοστεί και στον ΟΤΕ το μοντέλο της Εθνικής Τράπεζας, να γίνει δηλαδή ο Οργανισμός μια πολυμετοχική εταιρεία, την οποία θα ήλεγχε το Δημόσιο μέσω ενός μικρού ποσοστού. Έτσι, προχώρησε στη διάθεση του 10% των μετοχών, με αποτέλεσμα το Δημόσιο να πέσει κάτω από την καταστατική μειοψηφία. Ταυτόχρονα, κατάργησε τις νομοθετικές ρυθμίσεις που έθεταν πλάφόν στα δικαιώματα ψήφου που μπορούσε να αποκτήσει κάποιος στον ΟΤΕ. Οι κινήσεις αυτές άνοιξαν την όρεξη της MIG, η οποία επί πέντε μήνες «σκοπούζε» ανενόχλητη τις μετοχές του ΟΤΕ από την αγορά, πριν αποφασίσει ο κ. Αλογο-

www.flyairone.com

ΝΕΕΣ ΠΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΛΑΝΟ ΚΑΙ ΡΩΜΗ ΜΕ ΤΗΝ AIR ONE.
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΕ ΤΙΣ ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ.

ΑΘΗΝΑ - ΜΙΛΑΝΟ
115 €*
ΑΘΗΝΑ - ΡΩΜΗ
116 €*

*ΑΠΛΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ

ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΦΟΡΟΙ, ΤΕΛΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΝ

ΜΙΑ ΝΕΑ ΙΤΑΛΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΟΙΓΕΙ ΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΗΣ ΠΛΑΝΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.
Τώρα μπορείτε να πετάξετε απευθείας για Μιλάνο, Μαλπενσα, Ρώμη, Νάπολη και Μπολόνια μέσω Νάπολης. Κι αν αυτό δεν είναι αρκετό, μπορείτε να πετάξετε από το Μιλάνο Μαλπενσα για Σικάγο και Βοστώνη με βολικές ανταποκρίσεις. Ο στόχος μας είναι από τους νεότερους σε ηλικία στην Ευρώπη, ενώ παράλληλα είμαστε η πρώτη αεροπορική εταιρεία παγκοσμίως, που χρησιμοποιεί νέους κινήτρες χαμηλής εκπομπής καυσαερίων. Είμαστε η Air One. Η πρώτη ιδιωτική Ιταλική αεροπορική εταιρεία.

Air One
η μοναδική σας επιλογή

σκούφης να παρέμβει. Και προκειμένου να βάλει φρένο στη MIG, υποχρεώθηκε να καταφύγει σε μια νομοθετική ρύθμιση για τα δικαιώματα μειοψηφίας, που επί της ουσίας είναι ίδια με αυτή που είχε καταργήσει λίγους μήνες νωρίτερα. Με τη μόνη διαφορά ότι, επειδή ερχόταν κατόπιν εορτής, δηλαδή μετά την είσοδο του ανεπιθύμητου επενδυτή στον Οργανισμό, προκάλεσε την αντίδραση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επιπλέον, το κράτος αφέθηκε να διαπραγματεύεται με έναν στρατηγικό επενδυτή τον οποίο δεν επέλεξε το Δημόσιο αλλά η MIG και, μάλιστα, με τους όρους που εκείνη είχε συνομολογήσει με τον γερμανικό οργανισμό.

7. Υπόθεση των ομολόγων

Τη στάση του στην υπόθεση των ομολόγων, που κόστισε ακριβά στην κυβέρνηση. Ο κ. Αλογοσκούφης ήταν και είναι ο πολιτικός προϊστάμενος του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και κατά συνέπεια έχει τουλάχιστον την πολιτική ευθύνη για όσα γίνονται εκεί. Παρ' όλα αυτά, κράτησε αποστάσεις ασφαλείας, αφήνοντας να βγάλουν τα κάστανα από τη φωτιά ο παλιός του σύμβουλος στην ομάδα των λοχαγών Σάββας Τσιτουρίδης, ο υφιστάμενός του υφυπουργός Οικονομικών Πέτρος Δούκας και ο τότε γενικός γραμματέας Γιώργος Κουρής, που εθεωρείτο ο άνθρωπος του στο Γενικό Λογιστήριο. Οι επικριτές του λένε ότι η στάση του στην υπόθεση των ομολόγων είναι απόδειξη ότι ο υπουρ-

γός Οικονομίας διαθέτει ισχυρό ένστικτο πολιτικής επιβίωσης. Υπενθυμίζουν, μάλιστα, ότι αν και μάλλον προκείνσιανός οικονομολόγος, δεν είχε κανένα πρόβλημα συνεργασίας με τους μονεταριστές του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης Μητσοτάκη. Αλλά, και το γεγονός ότι διετέλεσε στενός συνεργάτης του τότε υπουργού Εθνικής Οικονομίας Στέφανου Μάνου, ως πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομημόνων, δεν τον εμπόδισε στη συνέχεια να στηρίξει τον Μιλτιάδη Εβερτ στην κούρσα διαδοχής της Νέας Δημοκρατίας και να είναι ο εμπνευστής του προεκλογικού προγράμματος Εβερτ για την οικονομία στις εκλογές του 1996.

Μόνος στα δύσκολα

Η οικονομία δεν είναι πια το ισχυρό χαρτί της κυβέρνησης, και πώς θα μπορούσε άλλωστε σε συνθήκες κρίσης. Ωστόσο, η πορεία της οικονομίας θα καθορίσει τις πολιτικές εξελίξεις. Ο κ. Αλογοσκούφης θα πρέπει να βρει τις λύσεις σε μια εξίσωση που είναι πια πολύ δύσκολη, εξαιτίας όσων έκανε και όσων δεν έκανε τα προηγούμενα χρόνια. Και αυτό τον δρόμο θα τον πορευτεί όπως φαίνεται μόνος του. Η πρόσφατη κόντρα με τον υπουργό Υγείας για τη χρηματοδότηση των μετακινήσεων των ατόμων με αναπηρίες είναι ενδεικτική για το τι πρόκειται να ακολουθήσει όταν θα προκύψουν πολύ σημαντικότερα θέματα, όπως ο έλεγχος των οικονομικών και η ρύθμιση των οφειλών των νοσοκομείων, η χρηματοδότηση των ασφαλιστικών ταμείων και της μεταρρύθμισης, η ένταξη των ειδικών λογαριασμών στον προϋπολογισμό, η κατάρτιση των προγραμμάτων για την ενίσχυση όσων πλήττονται από την κρίση, αλλά και η κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2009, που όπως όλα δείχνουν θα είναι πολύ πιο δύσκολο από το 2008. Η κρίση θα συνεχιστεί, η ανάπτυξη θα εξακολουθήσει να επιβραδύνεται και οι τιμές του πετρελαίου και των τροφίμων θα διατηρηθούν σε υψηλά επίπεδα. Και επιπλέον το 2009 είναι έτος ευρωεκλογών και ίσως εθνικών εκλογών. Δεδομένης της οικονομικής και πολιτικής συγκυρίας, κάποιος υποψιάστηκε ότι ο κ. Αλογοσκούφης ετοιμάζεται να εγκαταλείψει το καράβι.

Οι υποψίες αυτές ενισχύθηκαν από το γεγονός ότι άρχισε να τοποθετεί κάποιους από τους πολύ στενούς συνεργάτες του σε εξωκυβερνητικές θέσεις. Ο πρόεδρος του ΣΟΕ Πλούταρχος Σακελλάρης επελέγη για την αντιπροεδρία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, ο πρώην γενικός γραμματέας Δημοσιονομικής Πολιτικής και υπεύθυνος αποκρατικοποιήσεων διορίστηκε πρόεδρος του αεροδρομίου «Ελευθέριος Βενιζέλος», ενώ η κ. Ελένη Λουρή, έως πρόσφατα οικονομικός σύμβουλος του πρωθυπουργού, τοποθετήθηκε υποδιοκτις της ΤτΕ. Οσο για τον ίδιο τον κ. Αλογοσκούφη τα σενάρια τον ήθελαν από επίτροπο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως διάδοχο της Ντόρας Μπακογιάννη στο υπουργείο Εξωτερικών ή αντικαταστάτη του Βαγγέλη Μεϊμαράκη στο υπουργείο Αμυνας. Ο ίδιος διαψεύδει κατηγορηματικά όλα αυτά τα σενάρια. «Δεν τα παρατάω στα δύσκολα», λέει και τονίζει ότι θα παραμείνει στο υπουργείο Οικονομίας έως ότου ολοκληρώσει όσα έχει σχεδιάσει και τα οποία, όπως σημειώνει, έχουν ορίζοντα 4ετίας. Ακόμη κι αν ήθελε να φύγει, όμως, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η έγκριση του κ. Καραμανλή, ο οποίος δεν φαίνεται πρόθυμος να τη δώσει, τουλάχιστον μέχρι το καράβι να περάσει τον κάβο...